

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum cæcitas mentis sit peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

duos modos in litera primi articuli positos, quibus homo voluntariam cecitatem mentis incurrit, non intendendo illi intelligibili primo, quo alia intelligit. scilicet quod contingit hoc vel spontanea, vel per occupationem mentis circa alia magis dilecta. Videtur. n. membra distinctionis coincidere: quoniam voluntaria auersio ab intentione boni debiti, non est nisi propter aliud magis amatum: & sic primum membrum incidit in secundum.

¶ Ad hoc dicitur, quod distinctio membrorum horum non consistit in hoc, quod auersio intentionis ab illo priore intelligibili vel principio habeat a voluntate, vel a passione, ita quod utraque auersio conueniat in hoc, quod est propter aliquid magis amatum, puta, exercitium artis, aut negotiationis, vel otium, vel delectationem, & huiusmodi: sed differentia est in hoc, quod principium auersionis quandoque est a voluntate sine passione, quod importat illud, Noli intel ligere, ut bene ageret.

¶ Et quandoque a voluntate deducta a passione, quod importat illud, Supercecidit ignis concupiscentie, & non uiderunt Solem iustitiae. Et ad utrumque horum significandum, primo distinxit author haec membra, ut diximus in primo, utens nomine, Spontanea uoluntatis: in secundo utens nomine, Occupationem.

¶ Et deinde in responsione ad tertium, quia conueniunt in auertendo intentionem propter aliquod magis amatum, reduxit in unum effectum, & unam rationem distractiuam ex parte obiecti, cui respondet argumentum, quod per accidens potest alicui esse obiectum intelligere ueritatem, inquam per hoc homo impeditur ab aliis, quae magis amat. Hoc enim commune est utriusque membro, ut dictum est.

¶ Et circa hoc quatuor tria. Primo, Vtrum cecitas mentis sit peccatum. Secundo, Vtrum habetudo sensus sit aliud peccatum a cecitate mentis. Tertio, Vtrum haec uitia a peccatis carnalibus oriuntur.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum cecitas mentis sit peccatum.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod cecitas mentis non sit peccatum. Illud. n. quod excusata peccato, non uideatur esse peccatum: sed cecitas mentis excusata peccato, dicitur enim Ioan. 9. Si caeci essetis, non haberetis peccatum: Ergo cecitas mentis non est peccatum.

¶ 2. Præ. Poena differt a culpa: sed cecitas mentis est quaedam poena, ut patet per illud, quod habetur Isa. 6. Excæca cor populi huius: non enim esset a Deo cum sit malum, nisi poena esset. Ergo cecitas mentis non est peccatum.

¶ 3. Præ. Omne peccatum est uoluntarium, ut Aug. dicit: sed cecitas mentis non est uoluntaria, quia, ut Aug. dicit. 10. Confes. Cognoscere ueritatem lucet omnes amant. & Eccl. 11. dicitur. Dulce lumen, & delectabile oculis uidere Solem: ergo cecitas mentis non est peccatum.

SED CONTRA est, quod Greg. 31. Moral. cecitatem mentis ponit inter uitia, quae causantur ex luxuria.

RESPON. Dicendum, quod sicut cecitas corporalis est priuatio eius, quod est principium corporalis uisionis, ita cecitas mentis est priuatio eius, quod est principium mentalis, siue intellectus uisionis. Cuius quidem principium est triplex. Vnum quidem est lumen naturalis rationis, & hoc lumen cum pertineat ad speciem animae rationis, nunquam priuatur ab anima: impeditur tamen quatenus a proprio actu per impedimenta uirium inferiorum, quibus indiget intellectus humanus ad intelligendum, sicut patet in amenibus, & furiosis, ut in primo dictum est. Aliud autem principium intellectus uisionis, est aliquod lumen habituale naturali luminis superadditum. Et hoc quidem lumen interdum priuatur ab anima: & talis priuatio est cecitas, quae est

pena secundum quod priuatio luminis ponitur. Unde de de quibusdam dicitur, ut illos malitia corum. Tertium principium intellectus uisionis, est aliquod intelligibile principium, quod homo intelligit alia, cui quidem principium est mens hominis potest intendere, ut patet. Et quod ei non intendat, contingit dupliciter: doque quidem ex hoc, quod habet uoluntatem se auertentem a consideratione talis principii illud Psal. 35. Noli intellegere, ut bene agerem modo per occupationem mentis circa alia magis diligit, quibus ab inspectione principii mens auertitur, secundum illud Psal. 119. Cidit ignis. scilicet concupiscentie, & non uiderunt.

¶ Et utroque modo cecitas mentis est peccatum. AD PRIMVM ergo dicendum, quod cecitas mentis potest esse quod contingit ex naturali defectu in potest.

AD SECUNDVM dicendum, quod cecitas mentis non est aliud peccatum a cecitate mentis, quod est peccatum.

AD TERTIUM dicendum, quod cecitas mentis interdum est secundum se amabile, ut inuenitur in hominibus per accidens esse alicui obiectum, in quo hoc homo impeditur ab aliis, quae magis amat.

ARTICVLVS II.

Vtrum habetudo sensus sit aliud peccatum a cecitate mentis.

AD SECUNDVM sic proceditur. Vtrum sensus non sit aliud a cecitate mentis, ut est contrarium: sed dono intellectus operatur, ut patet per Greg. 2. Moral. cecitas mentis, eo quod intellectus, principium designat ergo habetudo sensus est de eodem genere. ¶ 2. Præ. Greg. in 31. Moral. de habetudo nominat eam habetudinem sensus circa malum, sed habetudo sensus circa intelligentiam, nihil uel intelligendo deficere, quod pertinet ad rationem, ergo habetudo sensus id est quod cecitas mentis. ¶ 3. Præ. Si in aliquo differunt, maxime differunt, quod cecitas mentis est uoluntaria, ut patet: habetudo autem sensus est naturalis defectus, ut patet. Ergo in hoc differunt: cecitas mentis non est peccatum, quod est contra. ¶ 4. Præ. Numerat eam inter uitia, quae ex gula oriuntur.

SED CONTRA est, quod diuersari causantur effectus: sed Greg. 31. Moral. dicit, quod habetudo sensus oritur ex gula, cecitas autem mentis oritur ex luxuria.

RESPON. Dicendum, quod habetudo sensus non est aliud a cecitate mentis, ut patet per illud, quod habetur Isa. 6. Excæca cor populi huius: non enim esset a Deo cum sit malum, nisi poena esset. Ergo cecitas mentis non est peccatum, quod est contra. ¶ 3. Præ. Si in aliquo differunt, maxime differunt, quod cecitas mentis est uoluntaria, ut patet: habetudo autem sensus est naturalis defectus, ut patet. Ergo in hoc differunt: cecitas mentis non est peccatum, quod est contra. ¶ 4. Præ. Numerat eam inter uitia, quae ex gula oriuntur.

n. de uer. re. lig. c. 4. prin. to. i. ¶ Ino. Cōfess. c. 23. a. med. 10. 11.

¶ 11. 31. Mora. c. 31.

r. i. q. 84. ar. 7. & 8.

¶ Super